

Přehled aktivit.....	4
Aktivita 1: Brainstorming před Maratonem psaní dopisů	5
Aktivita 2: Trénink před Maratonem psaní dopisů - Oslovování účastníků.....	7
Aktivita 3: Plakáty osobností v letošním Maratonu	9
Aktivita 5: Dopisy pomáhají	12
Aktivita 6: Nebojte se malovat!	14
Aktivita 7: V množství je síla	16
PŘÍLOHY	20
O Amnesty International (Aktivity 1, 2, 4, 5, 6).....	31
Mezi cíle Amnesty International patří zejména:.....	31
Principy	31
Ocenění.....	31

Děkujeme,

Že tento manuál právě čtete. Znamená to, že máte chuť se aktivně zapojit do akce Maraton psaní dopisů na své škole – ať už na ní učíte či studujete.

Manuál by Vás měl inspirovat a pomoci Vám k co nejlepší realizaci Maratonu na Vaší škole. Obsahuje popis sedmi aktivit určených zejména mladým lidem – jsou zaměřené na prohloubení znalostí z oblasti lidských práv, trénování tvůrčích aktivit a schopnost uvědomit si důležitost solidarity projevené obětem bezpráví v jiných zemích světa.

Jednotlivé aktivity a tipy jsou pro Vás především inspirací – můžete je realizovat tak, jak je popsáno, nebo je využít pouze částečně tak, jak uznáte za vhodné.

Manuál vychází z materiálů připravených českou a zahraničními pobočkami Amnesty International a je překládán dobrovolníky – buďte proto shovívaví k případným chybičkám či nejasnostem. Pokud budete mít k manuálu jakékoli poznámky, komentáře či návrhy, velmi je přivítáme. Můžete nám je psát na e-mail gabriela.bartova@amnesty.cz).

Přejeme Vám, ať Vás i Vaše studenty/spolužáky zapojení do Maratonu psaní dopisů baví a ať mají radost, že jsou součástí této celosvětové akce.

"Maraton psaní dopisů" je největší mezinárodní akce na podporu nespravedlivě vězněných, pronásledovaných nebo utlačovaných lidí. Amnesty International ji pořádá každý rok okolo 10. prosince (Mezinárodní den lidských práv) po celém světě.

Cílem je společně ručně napsat a poslat co nejvíce dopisů s výzvami vládám či úřadům příslušných zemí a upozornit tak na porušování práv konkrétních lidí. Přímo obětem bezpráví je možné psát dopisy solidarity a vyjádřit jim tak podporu. Výsledky jsou vidět okamžitě.

Už v průběhu akce jsou lidé osvobozováni z vězení, nečinné úřady začínají jednat, špatné zákony se mění nebo ruší. Ne ve všech případech se podaří dosáhnout toho, co požadujeme. Jedno však mají společné – dopisy jsou obrovskou podporou pro oběti bezpráví a jejich blízké. Jsou pro ně nadějí a důkazem, že jejich utrpení není zbytečné.

V letošním roce bylo vybráno 12 případů z různých koutů světa. Osmi z nich se věnují aktivity, které najdete v tomto manuálu. Samotné psaní dopisů může být součástí aktivit, nebo může následovat až po nich. Ideální čas pro psaní je **10. – 20. prosince**, kdy se jednotlivé akce Maratonu psaní dopisů konají po celém světě.

Pro více informací: <http://www.amnesty.cz/maraton/>

Pro koho je manuál určený?

Manuál je vhodným nástrojem pro kohokoli, kdo chce koordinovat akci Maraton psaní dopisů ve skupině mladých lidí (ideálně od 13 let). Aktivity jsou vhodné pro skupiny od 12-30 osob a mohou být zařazeny do školní výuky.

Přehled aktivit

Každá aktivita může být zařazena do výuky jednotlivě, stačí si pouze vybrat tu pro Vás nejzajímavější. Čím více aktivit zařadíte, tím lépe se jejich účastníci seznámí s cíli a hodnotami akce.

Aktivita 1 /

Brainstorming (Jak chceme, aby akce vypadala?)

Aktivita 2 /

Trénink před maratonem psaní dopisů - Oslovování účastníků Tato aktivita by měla účastníky připravit na oslovování lidí a zdokonalit jejich dovednost argumentace.

Aktivita 3 /

Při této aktivitě se účastníci kreativně seznámí s příběhy pro Maraton psaní dopisů vybraných lidí.

Aktivita 4 /

Prezentuje osm vybraných příběhů a představí vám Všeobecnou deklaraci lidských práv.

Aktivita 5 /

Tato aktivita zahrnuje dopis solidarity Yecenii, která byla mučena a bez věrohodných důkazů uvězněna.

Aktivita 6 /

Tato aktivita je inspirována příběhem karikaturisty Zunara a obsahuje tvořivou část.

Aktivita 7 /

Uvádí účastníky do plánování kampaně za větší uvědomění si porušování lidských práv a pracuje s případem Waleeda Abu al-Khaira ze Saudské Arábie.

Podpůrné materiály ke každé aktivitě naleznete na konci dokumentu v přílohách. Na začátku každé aktivity naleznete seznam přílohových dokumentů, které k dané aktivitě budete potřebovat.

Aktivita 1: Brainstorming před Maratonem psaní dopisů

O co jde?

Tato aktivita Vám představí neziskovou organizaci Amnesty International, kampaň Maraton psaní dopisů a aktivity s ní spojené. Dále Vám tato aktivita umožní si zábavným způsobem svou kampaň rozplánovat. Měla by Vás nejlépe připravit na propagaci a rozšiřování Maratonu psaní dopisů.

Kolik je potřeba času?

90 minut

Co je cílem?

- informovat studenty o akci
- seznámit studenty s případy
- připravit studenty na úspěšnou realizaci akce

Co je potřeba?

fixy, PC a dataprojektor, flipchartový papír na plánovací tabulku

Přílohy: Informace o Amnesty International str. 31, příběhy str. 22.

Část 1. O Maratonu

1) Zjistěte, zda studenti o Maratonu již někdy slyšeli a jak si takovou akci představují. Ve stručnosti vysvětlete, proč Maraton vznikl a jak probíhá.

*Jedná se o největší lidskoprávní kampaň, jejímž cílem je společně **napsat a poslat co nejvíc dopisů** s výzvami vládám či úřadům příslušných zemí a upozornit tak na porušování práv konkrétních lidí. Přímo obětem bezpráví je možné psát dopisy solidarity a vyjádřit jim tak podporu. Maraton psaní dopisů se poprvé uskutečnil v roce 2003 v Polsku. Od té doby bylo množství lidí, za které se každý rok psalo, propuštěno z vězení, jiným se alespoň v celách zlepšily podmínky (možnost vyjmenovat některé úspěšné případy z minulých ročníků). Každoročně se Maraton koná kolem Dne lidských práv (10. prosince), a to na počest přijetí Všeobecné deklarace lidských práv Valným shromážděním OSN v roce 1948. Důležité je, aby se dopisy z celého světa sešly ve schránkách a na stolech prezidentů, guvernérů a úředníků zhruba ve stejný čas a vyjádřily tak sílu mezinárodního protestu.*

2) Popište, jak prakticky Maraton probíhá. Dejte studentům prostor pro dotazy a komentáře.

Část 2: Brainstorming (Jak chceme, aby akce vypadala?)

Tato metoda vznikla již před 2. světovou válkou a je spjata s reklamním průmyslem. Tvůrci reklam, tzv. kreativci neboli reklamní textaři (copywriters), ji úspěšně využívali ve své

práci. Postupně se prosadila i v jiných odvětvích podnikání a těch oblastech lidských činností, které jsou spjaty s tvořivostí, řešením problémů a náročnějšími úkoly.

1) Napište na tabuli/flipchart téma Maraton psaní dopisů, tak aby na něj všichni dobře viděli, a vysvětlete, že bude následovat brainstorming (bouře mozků) s cílem, aby si účastníci vytvořili představu o tom, jak chtějí, aby jejich kampaň vypadala. Jakým způsobem Maraton psaní dopisů zpropagovat a motivovat lidi, aby psali dopisy.

Žádný nápad není špatný, jde o to shromáždit co nejvíce návrhů. Úkolem bude během 5 minut k tomuto tématu říct co nejvíc věcí, které je napadnou k úspěšné realizaci, co by na Maratonu nemělo chybět, co by na něm rádi dělali za aktivity, co je potřeba připravit atd.

2) Poté společně projděte jednotlivá hesla, roztrďte je do kategorií (propagace, výzdoba, focení, příprava materiálů, komunikace s médii) a okomentujte je. Poté se plynule přesuňte do fáze plánování a přípravy akce.

Část 3: Příprava

1) Zjistěte zkušenosti účastníků s pořádáním podobné akce. Požádejte je, aby si stoupli na škálu, kde na jednom konci budou ti, kteří mají bohaté zkušenosti s pořádáním podobných akcí a není to pro ně nic nového, a na druhém konci ti, kteří ještě v životě nic takového nedělali. Ptejte se jich, jaké akce pořádali, jak probíhaly a jaká byla jejich role (5 minut).

2) Vraťte se k výstupům z Brainstormingu a propojte je s rolemi. Rozdělte si úkoly podle toho, kdo se na co cítí, že by ho mohlo bavit a jít mu. Nechte účastníky nakreslit tabulku s úkoly, garancemi a termíny na flipchartový papír, se kterým budou pracovat a zdůvodněte potřebu tabulky (ujasnění organizačních záležitostí, čímž se vyvarují opomenutí důležitých úkolů, které by mohly ohrozit úspěšnost akce).

Úkol	kdo ho udělá	kdy	splněno
navrhnout letáky	Bořek, Amálka	5. prosince	ano
zveřejnění akce			
výroba plakátů			
informování učitelů			
propagace na škole			
Focení			
úklid po akci			

Aktivita 2: Trénink před Maratonem psaní dopisů - Oslovování účastníků

O co jde?

Studenti se budou soustředit zejména na prezentaci svých názorů a postojů. Mělo by jim to pomoci při následném šíření kampaně.

Kolik je potřeba času?

45min

Jaké jsou cíle?

- seznámit účastníky se způsoby, jak zaujmout a oslovit zatím nezúčastněné, často cizí lidi
- vytříbit si svou schopnost komunikovat
- prakticky si vyzkoušet různé situace

Co je potřeba?

štítky na jména, fixy, flipchartový papír, aktivistický manuál „JAK NA MARATON“ lístky se 4 situacemi.

Přílohy: Informace o Amnesty International str. 31, Všeobecná deklarace lidských práv str. 29, Příběhy str. 22.

Část 1. Jak oslovovat?

1) Zeptejte se účastníků, zda už byli někdy osloveni na ulici. Co je zaujalo? Co jim bylo nepříjemné? Co jim přišlo trapné? Zkuste si o tom během 5 minut povykládat a zkuste určit pár tipů na úspěšné oslovení, které zapíšete na flipchartový papír.

Zde je několik tipů, které můžete účastníkům této aktivity předat:

- Celý rozhovor by měl být velmi krátký a úderný.
- Bohatě si vystačíte s pár větami.
- Oslovení musí být srozumitelné a trefné.
- Setkání by mělo proběhnout na maximální vzdálenost 4 metrů.
- Nechte čas na odpověď, než osloveného začnete "zpracovávat".

2) Vytvořte společně úvodní oslovovací text (5 minut):

„Dobrý den, máte 3 minuty? Dnes se koná největší celosvětová akce na podporu lidských práv Maraton psaní dopisů, kterou pořádá Amnesty International. Sbíráme podpisy na podporu xy (ukazujte přímo případy a stručně je popište).“

3) Rozdělte účastníky do dvojic a nechte, ať si každý zkusí toho druhého oslovit. Oslovovaný student dá zpětnou vazbu spolužákovi s ohledem na tipy, které si všichni určili (5 minut).

Část 2. Jak argumentovat?

Ted' když účastníci vědí, jak kolemjdoucí oslovit, je důležité se připravit na to, že ne vždy to může jít hladce a kolemjdoucí mohou mít i záludné otázky, na které je dobré se vybavit argumenty. Ted' mají účastníci příležitost si takové situace vyzkoušet a připravit se na ně.

1) Rozdělte účastníky do čtyř skupin a každé rozdejte lísteček, na kterém je jedna situace a také aktivistický manuál „JAK NA MARATON“, ve kterém je část 7. Otázky a odpovědi.

Úkolem každé skupiny je si připravit scénku, kterou sehrají ostatním. V každé situaci je kolemjdoucí, který má svou roli na lístečku a aktivista, který se snaží kolemjdoucího přesvědčit. Odpověď na otázky zvědavého kolemjdoucího najde každá skupinka v aktivistickém manuálu (10 minut).

SITUACE:

- kolemjdoucí:** „Copak ten podpis/dopis je k něčemu dobrý?“ (jsi skeptický vůči podobným akcím a pochybuješ o smyslu svého podpisu)
- kolemjdoucí:** „Proč zrovna tihle lidé? Jak se vybírají?“ (nechápeš, proč zrovna bys měl podporovat zrovna tyto lidi, když jich může být na světě stovky dalších)
- kolemjdoucí:** „Jenže tohle jsou problémy, které si Burkina Faso/Saudská Arábie/Barma musí vyřešit sama. Je to otázka jejich zákonů, tradice.“ (nevěříš, že by "pár" podpisů mohlo něco změnit a navíc to vůbec nejsou problémy, které by měli řešit studenti v ČR)
- kolemjdoucí:** „Jak Amnesty získává informace o vězněných lidech, jak ví, že situaci v dané zemi je třeba řešit právě takto?“ (pro rozhodnutí, zda podpoříš daný případ, potřebuješ ověřené informace a nedůvěřuješ, že by měla Amnesty dostatečně kvalitní zdroj informací)

2) Po odehrání scének se účastníků zeptejte, jaké to pro ně bylo a dejte prostor i ostatním skupinkám ke komentářům, co jim není jasné, případně doplňte další informace.

3) Nechte účastníky zhodnotit, jak připraveni se cítí být na kontakt s kolemjdoucími a popřejte jim hodně sil.

Potom už jen vzhůru do kampaně, oslovování a psaní dopisů!

Aktivita 3: Plakáty osobností v letošním Maratonu

O co jde?

Při této aktivitě se tvořivým způsobem lépe seznámíte s jednotlivými případy.

Kolik je potřeba času?

45 min

Jaké jsou cíle?

- Prohloubení znalostí o případech a o situaci v jejich zemích
- Vytvoření plakátu k případu

Co je potřeba?

PC s připojením na internet, dataprojektor, flipchart nebo A2 papíry (pro každý případ alespoň 2, kdyby ten jeden pokazili, ať máte rezervu), lepidla, fixy, nůžky, informace o zemi, vlajka, fotky vězňů, vytištěné články o případu, karta případu

Přílohy: Příběhy str. 22,

Část 1.

1) Nejprve účastníkům představte cíle a průběh této aktivity. Rozdělte účastníky do sedmi skupin a každému přiřadte jeden příběh.

2) Cílem účastníků je vytvořit plakát ke každému případu (tzn. 7plakátů). Skrze tvorbu se dozví podrobnější informace o jednotlivých případech a navíc budou mít propagační materiály, které při Maratonu použijí na stánku přímo při kampani. Metoda, kterou využijí při plánování je myšlenková mapa - grafické uspořádání klíčových slov, doplněné obrázky vyznačující vzájemné vztahy a souvislosti. Princip myšlenkové mapy spočívá v tom, že do středu zakreslíme klíčový objekt (fotku případu) a kolem začínáme kreslit a psát témata, která s objektem úzce souvisejí (charakteristiky daného člověka - vzdělání/profese, aktivity, země původu, politické uspořádání, konkrétní porušená LP, pozadí případu, téma- LGBT, atd.). Rozdejte účastníkům čistý papír a další materiály a nechte je tvořit.

3) Dejte účastníkům možnost se připojit na internet a dohledat si potřebné informace. Důležité je nabádat je k hledání souvislostí mezi jednotlivými tématy (např. svoboda slova a diktátorský režim), souvislosti naznačují propojenými čarami.

4) Obcházejte je, povzbuzujte a upřesňujte. Nakonec nechte představit plakáty ostatním skupinkám, okomentujte je. Vytvořené plakáty se dají skvěle použít jako dekorace místa, kde budete psát dopisy.

Aktivita 4 : Lidé v nebezpečí

O co jde?

Nejprve Vám budou představeny některé případy z kampaně Maraton psaní dopisů. Seznámíte se s lidmi, kteří v nich figurují, i se základními fakty z Všeobecné deklarace lidských práv.

Kolik je potřeba času?

45-60 minut

Co je cílem?

- Představit účastníkům kampaň „Maraton psaní dopisů“ společně s několika konkrétními případy.
- Dozvědět se více o Všeobecné deklaraci lidských práv.
- Procvičit si psaní dopisů a aktivně se zapojit do boje o lidská práva.

Co je potřeba?

Podle velikosti vašich skupin si vyberete některé ze sedmi vybraných případů. Pokud ovšem plánujete dělat i další naše skupinové aktivity, tak můžete vyjmout případy Yecenie Armenty, Zunara i Waleed Abu al-Khaira. S těmito případy se totiž bude pracovat i v nadcházejících aktivitách. V přílohách najdete i vzorové dopisy a Všeobecnou deklaraci lidských práv.

Přílohy: Příběhy str. 22, Všeobecná deklarace lidských práv str. 29, Informace o Amnesty International str.31, Vzorové dopisy str. 37.

Část 1. O případech.

- 1) Vysvětlete, že při této aktivitě budete pracovat s případy reálně žijících lidí z různých koutů světa.
- 2) Rozdělte účastníky do skupin po přibližně pěti lidech a každé skupině rozdejte jednu stranu s příběhem.
- 3) Nechte zhruba 15 minut na to, aby ve skupině prodiskutovali příběh, který jim byl přidělen.

Mezitím by měli vyjádřit to, co si myslí, že je špatné nebo nespravedlivé v životě přidělené osoby / přidělených osob.

4) Po 15 minutách by měla každá skupina prezentovat svůj příběh a vyjmenovat všechny objevené nespravedlnosti.

Část 2. Seznámení se s lidskými právy.

1) V malých skupinách nebo všichni dohromady se pokuste určit lidská práva, která byla v jednotlivých případech porušována.

Pokuste se jednotlivá lidská práva, která jste vyjmenovali, najít ve Všeobecné deklaraci lidských práv.

Pokud se účastníci příliš neorientují v problematice lidských práv, tak jim pust'te toto video o Všeobecné deklaraci lidských práv

<https://www.youtube.com/watch?v=Pby1KngOhBY> (v angličtině).

Část 3. Psaní dopisů.

1) Vysvětlete, že jednotliví lidé a jejich příběhy, s kterými pracují, jsou součástí kampaně neziskové organizace Amnesty International „Write for Rights“. Informujte účastníky o kampani a vysvětlete, že Amnesty International vyzívá, aby lidé psali dopisy nejen lidem, kterým se dané nespravedlnosti dějí, ale také autoritám, které jsou za to zodpovědné.

2) Dále vysvětlete, že budete rozesílat všechny jimi napsané dopisy a vyzvete účastníky, ať si vyberou jeden z příběhů. Poté jim rozdejte vzorové dopisy. Každý příběh má svůj vlastní vzorový dopis. (Vzorové dopisy mohou sloužit pouze jako inspirace)

Alternativní možností je shodnout se ve skupinách na jednotlivých příbězích. Tato možnost je jednodušší, zejména kvůli následnému rozesílání dopisů.

3) Rozdejte všem papíry a dejte jim čas na sepsání dopisů. Pokud se následně chtějí o své dopisy podělit s ostatními, poskytněte jim prostor.

4) Zjistěte od všech jednotlivých účastníků, jaké mají z této aktivity pocity.

Navazující aktivity: Seznam možností dalšího se rozvíjení v oblasti lidských práv najdete na konci tohoto dokumentu. Pokuste se shodnout na jednom případě, na kterém byste mohli skupinově dále pracovat. Rozvrhněte a naplánujte si následující aktivity

Alternativou může být Aktivita 7. Tato aktivita se zabývá možnostmi lokální kampaně na podporu Waleeda Abu- Khaira. (K této aktivitě můžete využít také kterýkoli z ostatních příběhů.

Aktivita 5: Dopisy pomáhají

O co jde?

Při této aktivitě si přečtete dopis od ženy, která byla uvězněna a mučena. Následně napíšete Vaše vlastní dopisy, kterými vyjádříte zájem a solidaritu.

Kolik je potřeba času?

45-60 minut.

Co je cílem?

- Projevit soucit a solidaritu.
- Motivovat k většímu zájmu o lidská práva.
- Rozvinout dovednost kreativního psaní dopisů.

Co je potřeba?

- Zařízení pro spuštění videa: <https://www.youtube.com/watch?v=YzyPsnK6NVo> (v angličtině)
- Přístup na internet, kde se podíváte na facebookový profil vytvořený pro Yecenie <https://www.facebook.com/groups/SolidaridadConYecenia/>
- Citáty o dopadu dopisů tvořených pod jménem Amnesty International.

Přílohy: Dopis z Mexika str.32, Všeobecná deklarace lidských práv str.29 , Seznam úspěchů z loňského ročníku str. 44, Informace o Amnesty International str.31 , Příběh Yecenie str.28.

Část 1 – Dopis z Mexika

1) Rozdejte účastníkům „dopis z Mexika“ a vysvětlete jim, že je od reálného člověka.

2) Dejte jim 10 minutový prostor, aby si mohli dopis přečíst. Následně je vyzvěte, aby se nad ním zamysleli. Zaměřit by se měli na to:

- Jak to na ně působí.
- Co jim na příběhu Yecenie připadá nejvíce šokující?
- Co je nejvíce zasáhlo?

3) Dalších 20 minut se pokuste diskutovat o daném příběhu.

- Pokuste se zachytit jakékoli silné emoce, které by účastníci projevili...
- Zkuste se dobrat k tomu, jaká lidská práva byla porušena v Yecenie případě.
- Přečtěte článek 5 ze Všeobecné deklarace lidských práv, který obsahuje absolutní zákaz mučení.

Článek. 5 Všeobecné deklarace lidských práv (Volně přeloženo): Nikdo nemá být odsouzen k mučení ani nelidskému a nedůstojnému zacházení a trestu.

- Připomeňte, že proti Yecenii neexistuje žádný důkaz. Kromě jejího přiznání, které podepsala poté, co jí byly odebrány její děti.

4) Vysvětlete, že Yecenin případ byl zařazen mezi ty, které jsou zapojeny do kampaně Maraton psaní dopisů. Pokud o kampani nejsou dostatečně informováni, seznamte je s ní. Zdůrazněte dva druhy dopisů, které Amnesty International aktivně podporuje:

- Dopisy vyjadřující solidaritu s těmi, kteří čelí nespravedlnosti v oblasti lidských práv.
- Dopisy, které cílí přímo na authority, které mají dané porušování základních lidských práv na svědomí.

5) **Nadstavba:** Před přechodem k psaní samotných dopisů ukažte účastníkům některé citáty, které vyjadřují reakce na dopisy, které byly rozeslány. Tím bude přímo poukázáno na význam, který psaní těchto dopisů má.

Část 2- Kreativní psaní

1. Poproste účastníky, aby napsali dopis Yecenii. Dopisy nemusí být dlouhé. Jejich účelem je připomenout Yecenii, že spousta lidí na celém světě na ní myslí a snaží se změnit její životní situaci.
2. Pokud se někteří účastníci chtějí o své dopisy podělit s ostatními, dovoluňte jim to. Adresu najdete na straně 59.

Navazující aktivity

- 1) Účastníci mohou vyrobit nějaký šperk a společně s krátkým dopisem ho odeslat Yecenii, která se ve věznici učí výrobu šperků.
- 2) Mohou jí také vyrobit vánoční přáníčko. Yecenia je oddaná křesťanka (není katolička).
- 3) Vyzvěte účastníky, aby o ní sdíleli informace na sociálních médiích a podepsali petici na webové stránce www.amnesty.org/writeforrights. Existuje také facebooková stránka, kde se můžou zkontaktovat všichni účastníci této aktivity. <https://www.facebook.com/groups/SolidaridadConYecenia/>

Pokud Vás problematika lidských práv zajímá, tak doporučujeme rychlou registraci na stránkách <http://www.lidskaprava.cz/ucitel>. Tato registrace Vám umožní přístup k návrhům různých aktivit, které je možno zapojit do výuky. Jedna z nich je zaměřená právě na zákaz mučení (a nelidského zacházení).

Aktivita 6: Nebojte se malovat!

O co jde?

V první části budete objevovat svobodu slova a poznáte příběh pronásledovaného karikaturisty Zunara. V druhé části vytvoříte vaší vlastní karikaturu nebo obrázek, kterým vyjádříte solidaritu.

Kolik je potřeba času?:

60min

Co je cílem?:

- Prozkoumat svobodu slova a vyjadřování se.
- Zdokonalit své tvořivé schopnosti a být kreativní
- Procvičit si své posuzovací schopnosti.

Co je potřeba?

- Zkopírovat si stranu s Zunarovými citáty 34.
- Vybavit se papíry a potřebami na kreslení a malování. Budete přeci tvořit obrázky!
- Případně: Ukázat si některé ze Zunarových karikatur. Spousty jich najdete na internetu.

Přílohy: Zunarovi citáty str. 34, Zunarův příběh str. 24, Informace o Amnesty International str. 31, Informace o svobodě projevu str. 33.

Část 1. Co je to svoboda projevu?

1) Zeptejte se účastníků, co si představují pod pojmem svoboda projevu. Zeptejte se je na několik dodatečných otázek.

Například: Měla by existovat určitá omezení, která by se týkala toho, co lidi říkat smí a nesmí? Nebo by každý jedinec měl mít možnost říkat absolutně vše, co se mu zlíbí?

Představte si, že jste ve vládě a můžete rozhodovat.

- Co byste lidem dovolili říkat a co byste naopak zakázali?
- Je podstatné, kdo je kritizován?
- Co si myslíte o kritice vlády samotné?

2) Seznamte účastníky více s pojmem svoboda projevu.

3) Vysvětlete, že ne všude je svoboda projevu akceptována. To dokažte reálným případem člověka. Rozdělte účastníky do několika skupin a rozdejte jim papíry s citáty.

(všechny citáty patří karikaturistovi Zunarovi, kterému hrozí vězení, protože kritizoval malajsijskou vládu)

Řekněte jim pouze, že veškeré tyto citáty pochází od jedné osoby. Nic dalšího jim neprozrazujte.

4) Dejte skupinám 20- 30 minut čas, aby si citáty přečetly a pobavily se o nich.

Účastníci by se v tomto čase měli kromě diskuze pokusit odhadnout něco o autorovi a měli by vyjádřit, se kterými citacemi souhlasí a se kterými nesouhlasí.

5) Po uplynutí času se o tom hromadně pobavte. Zjistěte názory a pohledy účastníků.

6) Poté účastníkům povězte o Zunarovi. Vysvětlete, že Zunarův případ byl zařazen mezi ty, které jsou zapojeny do kampaně „Write for Rights“ (Maraton psaní dopisů). Tuto kampaň pořádá nezisková organizace Amnesty International.

Pokud o kampani nejsou dostatečně informováni, seznamte je s ní. Můžete jim také ukázat některé ze Zunarových kreseb nebo pustit video (s anglickými titulky). Zunarovy kresby: <http://www.zunar.my/>, Video: <http://www.zunar.my/animations/datuknazak-antutuya-2/>

Část 2. Vymýšlení vzkazů

1) Pokud vám zbyde čas, tak se všichni pobavte o tom, co by účastníci rádi vzkázali Zunarovi a co by asi člověk v jeho situaci slyšel nejraději. Můžete je navést těmito otázkami: Co si myslíte, že by mu dodalo sílu? Co by mohlo člověka udělat šťastným nebo ho rozesmát? Jak mu můžete dokázat, že souhlasíte s jeho postojem, kritizováním vlády a tvorbou karikatur?

2) Řekněte, že některé jejich zprávy budeme posílat přímo Zunarovi a to ve formě obrázků a karikatur. Sám Zunar totiž uvedl, že by radši dostával obrázky namísto tradičních dopisů. Jednotlivé práce později sdílejte na sociálních sítích (Facebook, Twitter, Instagram) pod hashtagy #zunar and #W4R.

Část 3. Tvoříme!

1) Poskytněte účastníkům papíry, a pokud upřednostňují práci na počítači, tak jim ji umožněte. Dovolte jim pracovat ve skupinách, ale zdůrazněte, že by bylo dobré stihnout toho co nejvíce. Představitosti se meze nekladou, každý si může vybrat svou techniku... například koláže.

2) Ponechejte účastníkům nějaký čas na tvorbu a poté díla rozvěste po místnosti a pořídte jejich fotografie. Dále poproste účastníky o sdílení na Facebooku či Instagramu pod příslušnými hashtagy.

Aktivita 7: V množství je síla

O co jde?

Při této aktivitě se pokusíte smysl kampaně Maraton psaní dopisů rozšířit i mezi další zatím nezúčastněné lidi.

Kolik je potřeba času?

60-90 minut

Co je cílem?

- Rozvíjení strategických a plánovacích dovedností.
- Rozvíjení dovedností efektivní komunikace a schopnosti psaní dopisů.
- Lépe porozumět tomu, jak vlastně aktivismus funguje a stát se aktivnějším.

Co je potřeba?

- Fakta o Saudské Arábii
- Informace o úspěchu minulé kampaně.
- Informace o Waleed Abu al-Khairovi

Přílohy: Příběh Waleeda Abu al-Khaira str. 26, Otázky a odpovědi o Saudské Arábii str. 35, Jak psát dopisy vládním autoritám str. 21.

Část 1. Začínáme!

- 1) Nejprve účastníkům představte případ Waleeda Abu al-Khaira. Pokud jste s tímto případem zatím nepracovali, můžete se o něm společně pobavit a vyjádřit své názory.
- 2) Pobavte se společně i o Saudské Arábii a o tom, co již účastníci o této zemi vědí. Rozved'te diskuzi i s pomocí otázek o Saudské Arábii. Nejprve jim však neprozrazujte odpovědi, nechte je, aby vyjádřili své domněnky a názory.
- 3) Pokud Vám zbyde čas, tak můžete účastníky poprosit, aby odpovědi na otázky samostatně nebo ve skupinkách vyhledali.

Část 2.

- 1) Vysvětlete, co je hlavním cílem tohoto úkolu. Účastníci budou psát dopisy Waleedovi, ale i králi samotnému. Dopisy králi by měly obsahovat:
 - a) Požadavek za propuštění Waleeda
 - b) Požadavek na zproštění Waleeda
 - c) Vyjádření nesouhlasu s mučením a celkových nepřiměřeným chováním.

Podrobnější návod, jak psát dopisy vládním autoritám, naleznete v přílohách.

- 2) Pokuste se s účastníky rozebrat cíle Maratonu psaní dopisů. Může dopis něco změnit?
- 3) Následně jim představte některé úspěchy z minulých. Vysvětlete, že úspěch aktivismu závisí i na velkém množství zúčastněných.

Část 3.

- 1) Účastníci budou rozděleni do skupin (např. 4 skupiny). Dále se pokusí vytvořit svou vlastní strategii, jak přitáhnout pozornost dalších lidí, aby se také rozhodli psát dopisy a pokusili se tak změnit stávající situaci Waleeda. Dvě skupiny budou pracovat na online způsobech oslovení a další dvě na offline způsobech. (Pokud chtějí všichni pracovat pouze offline/online, tak můžou).
 - 2) Podstatné je připomenout, že lidé bývají velmi zaneprázdněni, proto je důležité svou kampaň vytvořit tak, aby upoutala pozornost a vynikla její důležitost.
 - 3) Rozdejte do skupin zadání offline/online kampaně.
 - 4) Nechte jim zhruba třicet minut, aby své strategii dobře promysleli. Poté je vyzvěte, aby své nápady odprezentovali i pro ostatní. Zeptejte se: Zdálo se Vám to těžké? Co jste shledali jako nejsložitější?
- Které nápady jiných skupin se Vám zdály nejlepší a myslíte si, že budou mít úspěch i v praxi?
- 5) Pokuste se všichni shodnout, kterou strategii zvolíte a dále dohromady zrealizujete. Nebo můžete účastníky vyzvat, aby každá skupina zrealizovala svou vlastní strategii. Může to být pojato také jako soutěž. Vyhraje ta skupina, které sežene nejvíce příznivců. Připomeňte však, že shánění online bývá v dnešní době často jednodušší.
 - 6) Naplánujte, kdy se budete setkávat (pokud třeba), kdy bude váš plán uskutečněn atd. Podpořte účastníky v dalším rozvoji a v další práci na projektu.

ONLINE KAMPAŇ: Zadání

Vaším úkolem je přimět lidi, aby tweetovali o Waleedovi a jeho případu a to zejména rovnou vládním autoritám Saudské Arábie. Mohou také vyjádřit podporu přímo Waleedovi.

Lidé na sociálních sítích však nejspíš o Waleedovi nic nevědí. Je tedy dobré vymyslet stručnou a pozornost přitahující zprávu, která je zasvětila do Waleedova případu.

1. Nejprve tedy napište nebo třeba nahrajte jako video zprávu, která informuje o Waleedovi.
2. Poté si sestavte seznam sociálních sítí, které se rozhodnete využít.

3. A nakonec se pokuste sepsat pár vzorových statusů nebo tweetů, kterými se lidé mohou inspirovat nebo je rovnou použít.

Nezapomeňte uvést Twitterové profily, kde mají své příspěvky sdílet.

@KingSalman

Oficiální profil krále Salmana binAbdula Aziz Al Saud

→ **Při psaní králi nezapomeňte zmínit**

1. **Požadavek na bezpodmínečné a okamžité propuštění Waleeda**
2. **Požadavek, aby se změnilo jejich jednání vůči němu. Vymezit se proti mučení apod..**
3. **Žádat o zbavení Waleeda veškeré viny.**

(více v příloze- Jak psát dopisy vládním autoritám)

@WaleedAbulhair

Oficiální profil Waleeda.

Použijte hashtagy: #W4R, #FreeWaleed, #Waleed_Abualkhair, #detaineesinKSA, #Saudi

OFFLINE KAMPAŇ: zadání

Vaším úkolem je přimět co nejvíce lidí, aby napsali dopis saudsko arabským autoritám ohledně Waleedova případu.

Nezapomeňte, že většina lidí nejspíš o Waleedově případu nic neví. Bude tedy nutné upoutat jejich pozornost.

- Nejprve se zamyslete, jak chcete jejich pozornost upoutat. (vystoupení, plakáty, letáčky)
- Pokuste se o vytvoření nějaké stručné zprávy, kterou s pomocí letáčků můžete rozdávat lidem na ulicích. Nebo si můžete vyrobit nějaké transparenty.
- Rozmyslete si, jaké další věci budete při své kampani potřebovat. Budete lidem předkládat již sepsané dopisy k podepsání nebo budou lidé dopisy psát na místě?

Sepište si seznam věcí, které budete pro svou kampaň potřebovat.

→ **Při psaní králi nezapomeňte zmínit:**

- Požadavek na bezpodmínečné a okamžité propuštění Waleeda
- Požadavek, aby se změnilo jejich jednání vůči němu. Vymezit se proti mučení apod...
- Žádat o zbavení Waleeda veškeré viny.

(více v příloze- Jak psát dopisy vládním autoritám)

Kam dál?

Pokud Vás Aktivity spojené s Lidskými právy zaujaly, připravili jsme si pro Vás několik odkazů jako inspiraci.

Jsem pedagog...

- Doporučujeme rychlou registraci na stránkách <http://www.lidskaprava.cz/ucitel>. Tato registrace Vám umožní přístup k návrhům různých aktivit, které je možno zapojit do výuky. Veškeré aktivity se týkají Lidských práv a jsou doprovázeny krátkými filmy.
- Setkáváte se s různými projevy nesnášenlivostí (šikana, xenofobní projevy vůči menšinám, „kastování“ podle ekonomických rozdílů...) mezi studenty? Zde najdete stručného průvodce o tom, jak to nejlépe řešit. <http://www.lidskaprava.cz/chci-to-resit/>.
- Podrobnosti o seminářích pro pedagogy a další informace o lidských právech najdete na <http://www.amnesty.cz/vzdelavani/pro-ucitele>.

Jsem student...

- Chceš se dozvědět více o jednotlivých tématech? Jdi na <http://www.lidskaprava.cz/home>
- Máš chuť se víc angažovat a uspořádat další aktivity pro spolužáky? <http://www.amnesty.cz/chci-to-zmenit>.
- Sleduj Amnesty International na sociálních sítích
<https://www.facebook.com/AmnestyInternationalCR/?fref=ts>
<https://twitter.com/amnesty> , <https://www.instagram.com/amnesty/>

Další projekty a informace najdete na <http://www.amnesty.cz/vzdelavani>.

Video o Všeobecné deklaraci lidských práv:

<https://www.youtube.com/watch?v=Pby1KngOhBY>.

PŘÍLOHY

Jak psát dopisy vládním autoritám? (Aktivita 7)

Pokud účastníci ještě nikdy nepsali dopisy vládním autoritám, stojí za to, je upozornit na pár bodů, které je dobré držet v paměti.

- Dopisy by neměly být příliš dlouhé. Čím delší, tím se zvyšuje pravděpodobnost, že čtenář text nedočte. Stručné dva až tři odstavce by proto měly stačit.
- Dopisy by měly být psány formálním způsobem, ale zároveň je důležité, aby obsahovaly osobní/lidský element.
- Nápady i požadavky by měly být vyjádřeny stručně a jasně. Pamatujte, že příjemce hovoří s největší pravděpodobností jiným jazykem.

Můžete psaní dopisů pojmout také jako trénink cizího jazyka (npř. Angličtiny). A dopisy přeložit.

- Pokud to je možné, tak by účastníci měli své argumenty opírat o Všeobecnou deklaraci lidských práv.
- Nutné je na horní stranu dopisu vyplnit adresu vlastní nebo školní.

Přestože jsou tyto body důležité, neměli by se kvůli nim účastníci cítit pod přílišným tlakem. Nejdůležitější je, aby vyjádřili, co je samotné nejvíce znepokojuje. Osobní dopisy často vyvolávají nejsilnější reakce.

Maria
(Burkina Faso)

Třináctiletá Maria z Burkiný Faso nikdy nedostala možnost chodit do školy. Svým otcem byla pod pohrůžkou smrti donucena se provdat za 70-ti letého muže.

Po třech dnech strávených ve společnosti svého manžela a jeho pěti dalších manželek se rozhodla utéct a vyhledat pomoc.

Když se její otec dozvěděl o jejím úniku, tak požadoval, aby se vrátila ke svému manželovi. Vyhrožoval dokonce, že ublíží knězi, který se údajně podílel na Mariině útěku.

Jelikož byl Mariin útěk doma vnímán jako potencionální nebezpečí pro harmonické soužití obyvatel ve vesnici, rozhodla se Marie vrátit zpět k otci. Ten jí ovšem zbil a poslal znovu k manželovi. Následně Maria znovu utekla a podala stížnost na svého otce. Ten pod pohrůžkou obvinění musel podepsat, že již nebude nikoho násilně nutit do manželství.

Maria momentálně žije se svou rodinou a doufá, že bude mít jednou možnost chodit do školy.

Přestože jsou předčasná a nucená manželství zákonem zakázána, jsou v Burkině Faso dále masově uzavírána.

Costas

(Řecko)

Costas se svým přítelem seděli v srpnu 2014 v Aténách na lavičce a bavili se. Najednou je bezdůvodně napadla partička násilníků. Nejprve je polili špinavou vodou a poté je brutálně zbili, zkopali a zlomili Costasovi natřikrát nohu.

Podle Costase si je skupina násilníků vybrala kvůli tomu, protože poznali, že tvoří homosexuální pár. Také kvůli barvě kůže Costasova přítele, který je uprchlík.

Poté, co na místo přijela policie, bylo s Costasem a jeho přítelem zacházeno, jako by byli infekční. Policista se dokonce bál k nim přiblížit.

Oba napadení se dodnes bojí o své bezpečí. Costasův přítel byl navíc v roce 2015 opět napaden.

Policii se dodnes nepodařilo vypátrat a potrestat viníky.

V Řecku se mezi léty 2014-2015 číslo útoků proti homosexuálům, intersexuálním a transsexuálním lidem zvýšilo více jak dvakrát. Nedostatečná právní ochrana a uznání vůči homosexuálním vztahům i genderové identitě nechává tyto jedince ještě zranitelnější.

Ve věznicích si studenti stěžují na zdravotní problémy spojené například s nedostatkem hygieny i na neadekvátní zdravotnickou pomoc.

Waleed Abu al-Khair

(Saudská Arábie)

Waleed je právník, který se zaměřuje na lidi, kterým byla nějakým způsobem upírána základní lidská práva. Sám je také zakladatelem organizace, která mapuje upírání lidských práv v jeho zemi - Saudské Arábii.

Od roku 2011 je Waleed neustále sledován tamními autoritami, není mu umožněno vycestovat a již několikrát byl zatčen a vyslýchán.

Momentálně je ve vězení a odpykává si trest v podobě odnětí svobody ve výši 15 let. Soud ho shledal vinným z „nepodrobení se vládci“, „urážení“ soudu a zřízení ilegální organizace. Byl odsouzen na základě nově zřízeného zákona proti teroru.

Waleed je vězněn na samotce a čelí nedostatku spánku kvůli účelně instalovanému prudkému světlu, které mu spánek téměř znemožňuje. Řekl, že byl zbit a nedostává se mu potřebné zdravotnické péče ani zdravotnických prostředků, které potřebuje zejména kvůli tomu, že je diabetik.

Má malou dceru, která se mu narodila až po jeho uvěznění.

Fred a Yves

(Kongo)

Fred a Yvesem chtěli založit organizaci, která měla připravit mladé lidi na nadcházející volby v Demokratické republice Kongo. Všimli si, že jsou mladí lidé politiky často opomíjeni. Nebyli lhostejní k problémům, které mladé lidi ovlivňují a rozhodli se mladou generaci sjednotit a zapojit.

Svou organizaci pojmenovali „Filimbi“, což se dá ze svahilštiny volně přeložit jako „příštala“. V březnu 2015 měla organizace oficiálně začít fungovat a proběhla tisková konference. Tamním autoritám se ovšem nápad nelíbil, přerušili konferenci a pozatýkali okolo 30 lidí, včetně Yvese a Freda.

Někteří ze zatčených byli posléze propuštěni, Fred a Yves byli ovšem odvezeni na utajované místo a bylo jim znemožněno kontaktovat své rodiny a právníky. Následně byli obviněni za zakládání kriminální skupiny a za pokus o svržení vlády. Jediné, o co se pokoušeli, přitom bylo umožnit diskuzi a zpřístupnit ji také mladým lidem.

Pokud budou tito dva mladí muži odsouzeni, mohou dostat trest smrti. Jejich právníci tvrdí, že proti nim neexistují relevantní důkazy.

Yecenia Armenta

(Mexiko)

Yecenii je 39, má dvě dospívající děti a už čtyři roky je zavřená ve vězení.

Do vězení se dostala v roce 2012, kdy byla obviněna a následně odsouzena z vraždy jejího manžela. Yecenia byla brutálně mučena a znásilňována, to vše kvůli tomu, aby policejní složky získaly její přiznání. Yecenia však přiznání podepsala až po 15 hodinovém mučení, znásilňování a výhrůžkách, že se to samé stane jejím dětem. Přiznání podepsala již vyčerpaná a se zavázanýma očima.

Doktoři najatí kancelář žalobce již Yecenii prohlídli, nezahrnuli však informace o pohmožděninách a dalších zjevných následcích násilných činů do oficiální zprávy.

Později byla několikrát ošetřována nezávislými doktory, kteří opakovaně konstatovali, že se stala obětí mučení a sexuálního zneužívání.

Yecenia je stále ve vězení a lidé, kteří jí mučili, jsou na svobodě.

VŠEOBECNÁ DEKLARACE LIDSKÝCH PRÁV - zjednodušené znění (Aktivity 2, 4, 5)

- 1 Všichni lidé rodí se svobodní a sobě rovni co do důstojnosti a práv.
- 2 Každý má všechna práva a všechny svobody, bez jakéhokoli rozlišování, zejména podle rasy, barvy, pohlaví, jazyka, náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národnostního nebo sociálního původu, majetku, rodu nebo jiného postavení.
- 3 Každý má právo na život, svobodu a osobní bezpečnost.
- 4 Nikdo nesmí být držen v otroctví nebo nevolnictví; všechny formy otroctví a obchodu s otroky jsou zakázány.
- 5 Nikdo nesmí být mučen nebo podrobován krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu.
- 6 Každý má právo, aby byla všude uznávána jeho právní osobnost/subjektivita.
- 7 Všichni jsou si před zákonem rovni a mají právo na stejnou ochranu zákona bez jakéhokoli rozlišování.
- 8 Každý má právo, aby mu příslušné vnitrostátní soudy poskytly účinnou ochranu.
- 9 Nikdo nesmí být svévolně zatčen, držen ve vazbě nebo vyhoštěn do vyhnanství.
- 10 Právo na spravedlivý a veřejný soudní proces.
- 11 Právo na to být považován za nevinného dokud není soudem prokázána vina.
- 12 Nikdo nesmí být vystaven svévolnému zasahování do soukromého života, do rodiny, domova nebo korespondence, ani útokům na svou čest a pověst.
- 13 Právo volně se pohybovat a svobodně si volit bydliště uvnitř státu. Každý má právo opustit kteroukoli zemi, i svou vlastní, a vrátit se do své země.
- 14 Právo vyhledat si před pronásledováním útočiště v jiných zemích a požívat tam azylu.
- 15 Právo na státní příslušnost. Nikdo nesmí být svévolně zbaven své státní příslušnosti ani práva svou státní příslušnost změnit.
- 16 Právo na svobodný vstup do manželství a na založení rodiny.
- 17 Právo vlastnit majetek, kterého nikdo nemůže být svévolně zbaven.
- 18 Právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženství.
- 19 Právo na svobodu přesvědčení a projevu; toto právo zahrnuje právo vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky jakýmkoli prostředky a bez ohledu na hranice.

- 20 Každému je zaručena svoboda pokojného shromažďování a sdružování.
- 21 Právo účastnit se vlády své země a právo účastnit se svobodných voleb.
- 22 Každý člen společnosti má právo na sociální zabezpečení a nárok na to, aby mu byla zajištěna hospodářská, sociální a kulturní práva.
- 23 Právo na práci za uspokojivých životních podmínek a právo zakládat odbory.
- 24 Každý má právo na odpočinek a na zotavení, zejména také na rozumné vymezení pracovních hodin a na pravidelnou placenou dovolenou.
- 25 Každý má právo na takovou životní úroveň, která by byla s to zajistit zdraví a důstojný život jeho i jeho rodiny; čítajíc v to potravu, šatstvo, bydlení, lékařskou péči a nezbytné sociální služby. Mateřství a dětství mají nárok na zvláštní péči a pomoc.
- 26 Každý má právo na vzdělání. Vzdělání necht' je bezplatné, alespoň v počátečních a základních stupních. Vzdělání má směřovat k rozvoji osobnosti, k posílení porozumění ve společnosti a k úctě k lidským právům.
- 27 Každý má právo účastnit se kulturního života společnosti, užívat plodů umění a vědeckého pokroku. Každý má právo na ochranu morálních a materiálních zájmů, které vyplývají z jeho vědecké, literární nebo umělecké tvorby (např. autorská práva).
- 28 Každý má právo na to, aby vládl takový sociální a mezinárodní řád, ve kterém by práva a svobody stanovené v této deklaraci byly plně uplatněny.
- 29 Každý má povinnosti vůči společnosti. Každý je při výkonu svých práv a svobod podroben jen zákonem stanoveným omezením za účelem zajistit uznání a zachování práv a svobod ostatních.
- 30 Nic v této deklaraci nemůže být vykládáno jako by dávalo komukoli jakékoli právo vyvíjet činnost nebo dopouštět se činů, které by směřovaly k potlačení některého z práv nebo některé ze svobod v této deklaraci uvedených.

POZNÁMKA:

Všeobecná deklarace lidských práv (VDLP) byla schválena Valným shromážděním OSN dne 10. prosince 1948. Jedná se o právně nezávazný dokument obsahující nejznámější katalog lidských práv a někdy bývá považována za nejvýznamnější dokument 20. století. Obsahuje 30 článků, které stanoví základní práva, která by měla být zaručena jednotlivými státy všem lidem na světě.

Všeobecná deklarace inspirovala nejen následný vznik již právně závazných mezinárodních úmluv chránících lidská práva, ale i jednotlivé státy, které do svých ústav začlenily své národní katalogy lidských práv. Mezi nimi nechybí ani Česká republika, a to díky naší Listině základních práv a svobod. Více informací na www.lidskaprava.cz.

O Amnesty International (Aktivity 1, 2, 4, 5, 6)

Amnesty International je dobrovolným hnutím lidí z celého světa, kterým není lhostejné porušování lidských práv, a chtějí se mu postavit. Proto vedou kampaně, pořádají veřejné akce, zastávají se obětí bezpráví a usilují o systémové změny na úrovni států i mezinárodního společenství. Práce Amnesty International se zakládá na spolehlivém výzkumu.

Máme v současné době 3,2 milionu členů a sympatizantů ve více než 150 zemích a regionech. Výsledků dosahuje i díky autoritě, kterou získala během 50 let své činnosti.

Jsme součástí mezinárodního hnutí: www.amnesty.org.

Aktuální informace o českém Amnesty International naleznete na stránkách www.amnesty.cz.

Mezi cíle Amnesty International patří zejména:

- propuštění vězňů svědomí a spravedlivé soudy pro všechny
- zrušení trestu smrti a zastavení mučení
- ochrana civilistů v ozbrojených konfliktech
- odstranění diskriminace a boj proti chudobě
- zajištění práv uprchlíků a migrantů

Principy

Amnesty International staví na principech univerzality a nedělitelnosti lidských práv, mezinárodní solidarity, nestrannosti, nezávislosti a spolehlivém výzkumu.

Amnesty International je nezávislá na vládách, politických stranách, ekonomických subjektech, náboženstvích či ideologiích všeho druhu.

Na svůj výzkum stavu lidských práv nepřijímá prostředky od vlád a uplatňuje přísná pravidla pro přijímání finančních darů.

Amnesty International je demokratická organizace a v jejím čele stojí volení zástupci členů.

Ocenění

V roce 1977 obdržela Amnesty International Nobelovu cenu míru.

Dopis z Mexika (Aktivita 5)

Píši Vám z vězeňské cely v severním Mexiku. V těchto letních měsících zde teplota přesahuje 40 stupňů a všichni vězni se ve svých celách potíme.

Sleduji zde, jak léta pomalu plynou, a vím, že mé děti zatím vyrůstají beze mě. Tři léta změn, ale já jsem stále tu. Cítím se být unavená, poražená..

Dříve jsem zbožňovala být přínosná společnosti, zajímala jsem se o druhé. Poté jsem byla sexuálně, psychicky i fyzicky mučena mexickou policií. Lidé, kteří jsou za to zodpovědní dodnes, brání mému propuštění, přestože jsem byla odsouzena za čin, kterého jsem se nedopustila.

Potřebuji vědět, že svět ví o mém případě a sleduje ho. Proto jsem se rozhodla se na Vás obrátit. Myslím, že mnoho lidí se ztotožní s mým příběhem. Lidé z Amnesty International mi pověřili o dalších lidech, které potkal podobný osud. Pověřili mi třeba o Claudii Medině. Její příběh se podobá tomu mému. Claudia však byla již díky tlaku společnosti propuštěna. Vzbudilo to ve mně naději i vděčnost.

Vzpomínám, jak jsem dříve chodívala se svým synem do bazénu. Koukávala jsem, jak mezi sebou děti soutěžily. Všichni děti soutěžily, můj syn ovšem ne. On si raději bezstarostně hrál a blbnul uprostřed bazénu, zatímco kolem něj ostatní závodily. Mívala jsem strach, že je jeho chování příliš neobvyklé. Teď si uvědomuji a jsem ráda, že se cítil být svobodný dělat si, co chce, a být sám sebou. To bychom ostatně měli cítit všichni, měli bychom mít možnost být tím, kým opravdu jsme. Svoboda je podstatná pro celé lidstvo, pomáhá nám se nadechnout a žít.

Také toužím být svobodná a být znovu sama sebou.

Už tu nechci dál být ani jedinou noc. Proto Vás prosím, přátelé, pomozte mi. Potřebuji Vás, aby mi autority umožnily vrátit se ke svým dětem. Stále v to věřím.

Mezitím tu budu čekat, doufat a modlit se, že se to splní.

S láskou,

Yecenia Armenta

Článek 19

Každý má právo na svobodu přesvědčení a projevu; toto právo nepřipouští, aby někdo trpěl újmu pro své přesvědčení, a zahrnuje právo vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky jakýmkoli prostředky a bez ohledu na hranice.

Více na: <http://www.lidskaprava.cz/ucitel/svoboda-projevu-a-presvedceni>

Svoboda slova bývá považována za základní kámen demokracie. Potřebujeme slyšet odlišné názory, porovnávat je a následně se nad nimi zamýšlet.

Svoboda slova není důležitá pouze pro společnost, ale také pro jedince. Vytváření a prezentování osobních názorů je součástí naší lidské přirozenosti. Pokud je nám v tom zabraňováno, jsme okrádáni především o naší osobnost jako takovou.

Svoboda projevu bývá omezována pouze v ojedinělých případech, například v případech rasisticky mířených projevů.

Podmínkou zůstává, že projev je nezákonný jedině tehdy, vyplývá-li z něj osobě nebo skupině osob nějaké nebezpečí.

Zunarovy kresby tuto podmínku nesplňují.

Pokud Vás svoboda projevu zajímá, tak doporučujeme také stránku: <http://www.lidskaprava.cz/student/svoboda-slova>. Tato stránka nabízí všem studentům, kteří se zajímají o problematiku lidských práv, různé další možnosti sebevzdělávání.

Pokud byste měli zájem o další aktivity spojené se svobodou projevu, poté doporučujeme rychlou registraci na <http://www.lidskaprava.cz/ucitel>. Tato registrace Vám umožní přístup k návrhům různých aktivit, které je možno zapojit do výuky. Jedna z nich je zaměřená právě na svobodu slova.

Zunarovy citáty (Tweety) Kdo jsem? Co jsem provedl? Co mi to dělají? (Aktivita 6)

„Tvrdím, že když politiky nemůžeme porazit, můžeme se jim smát. Smíchem se dá velmi dobře vyjádřit protest. Všichni se nemůžeme zúčastnit politického shromáždění. Rozumím tomu. Pojdme se tedy vládě vysmát. Když uvidí, že se jim lidé vysmívají, nebudou to moci vystát a začnou konečně něco dělat.“

„Bojovat prostřednictvím kreseb a karikatur je nekonečný maraton. Vítězové jsou Ti, jež nezůstávají pozadu a pokračují. Prostě nepřestávejme bojovat! Říkám to pořád, že každý si můžeme najít svůj způsob boje. Cokoliv děláme, může přispět. Píšeš blog? Napiš to na blog. Jsi rybář? Napiš to na loď.“

„Vláda mi špatné věci dělá z důvodu, abych přestal s kreslením, se svou tvorbou. Snaží se mě zastrašit. Obtěžují mě. Já chci být dál soustředěn a kreslit karikatury jako doposud. Nechci v sobě pěstovat cenzuru. Nechci při své tvorbě přemýšlet o tom, jestli mě za to zavřou.“

„Všichni máme někdy strach, je to lidské. Důležité je se zamyslet, jestli je důležitější strach nebo zodpovědnost. Pro mě to je zodpovědnost. Musím pokračovat kvůli své vlasti i pro budoucí generace.“

„Věřím, že talent není dar, ale zodpovědnost. Já svůj talent nepoužívám pro své vlastní výhody. Ale pro dobro lidu... Mým cílem je, aby lidé pochopili, co jím chci svou tvorbou sdělit a šířili to dál...“

„Lidé mají často pocit, že pokud se jedná o politice, tak se jich to netýká. Nechtějí do toho být zapojeni. To je špatně. Chci, aby si lidé začali i díky mé tvorbě uvědomovat, že činy politiků na ně mají dopad.“

„Uvědomil jsem si, že je něco špatně. Jsem karikaturista. Chtěl bych být politický analytik, ale nechci být politik. Proměnil jsem tedy zlost a frustraci ve smích, stále se však držím svého poslání.“

„Politické karikatury nejsou pouze záznamem toho, co se stalo. Důležité je vytvořit v pozadí karikatur dění. Musíte být vidět. Věřím, že je nutné překonat svůj strach a riskovat. Teprve poté budou lidé ochotni Vás následovat.“

Otázky a fakta o Saudské Arábii (Aktivita 7)

1. Jak velká je zhruba populace v Saudské Arábii? A je tato země větší nebo menší než ČR?

V roce 2014 čítala populace v Saudské Arábii okolo 30 milionů obyvatel. Geograficky je poté druhá největší země arabského světa a 13 největší na světě.

2. Jaký mají v Saudské Arábii druh vlády?

Saudská Arábie je absolutní monarchie. Veškeré politické strany a volby jsou zakázané. Policejní složky jsou tvořeny lidmi z královské rodiny a několika důležitými kmenovými vůdci a obchodníky.

3. Čeho je tato země vývozcem? Jedná se o zemi spíše bohatší, nebo spíše chudší?

Saudská Arábie vyváží olej. Tato země má dvacátou největší ekonomiku světa. Pokud je přepočítána na počet obyvatel, tak je Saudská Arábie desátou nejbohatší zemí světa. Mezi občany však panují propastné rozdíly.

4. Co víte o dodržování lidských práv v Saudské Arábii?

V tomto ohledu má Saudská Arábie velmi špatnou pověst.

- *Demokratické právo zúčastnění: V Saudské Arábii neexistují národní volby a možnost zapojení se do politiky je mizivá.*
- *Svoboda slova, shromáždění a tvorby spolků: V Saudské Arábii jsou protesty a kritici tamní vlády tvrdě trestáni a zavíráni. Vztahuje se to na kritiku internetovou. Často jsou tím dále ovlivněny i rodiny stíhaných.*
- *Právo na spravedlivý proces: Procesy v Saudské Arábii často nesplňují světový standard. Nejčastěji to bývá u procesů, jež se zabývají lidskými právy.*
- *Právo na život: Trest smrti bývá v Saudské Arábii běžným druhem trestu. Jen v roce 2014 bylo odsouzeno k trestu smrti 79 osob. Mnoho z nich bylo popraveno dokonce na veřejnosti.*
 - *Pokud Vás tato problematika zajímá, tak doporučujeme rychlou registraci na stránkách <http://www.lidskaprava.cz/ucitel>. Tato registrace Vám umožní přístup k návrhům různých aktivit, které je možno zapojit do výuky. Jedna z nich je zaměřená právě na Právo na život.*
- *Zákaz diskriminace: V Saudské Arábii bývá běžná diskriminace menšin. Dále se tato země pravidelně umísťuje velmi nízko při statistikách týkajících se rovnosti žen.*
 - *Pokud Vás tato problematika zajímá, tak doporučujeme rychlou registraci na stránkách <http://www.lidskaprava.cz/ucitel>. Tato registrace Vám umožní přístup k návrhům různých aktivit, které je*

možno zapojit do výuky. Jedna z nich je zaměřená právě na zákaz diskriminace.

- Zákaz mučení: Mučení bývá v zemi prováděno velmi často, někdy i veřejně.
 - Pokud Vás tato problematika zajímá, tak doporučujeme rychlou registraci na stránkách <http://www.lidskaprava.cz/ucitel>. Tato registrace Vám umožní přístup k návrhům různých aktivit, které je možno zapojit do výuky. Jedna z nich je zaměřená právě na zákaz mučení (a nelidského zacházení).

Vzorové dopisy (Aktivita 4)

Burkina Faso

Veškeré dopisy adresované ministrovi by měly být nejprve odeslány na pobočku Amnesty International. Následně budou odeslány přímo ministrovi.

Minister of Justice and Human Rights,
c/o Amnesty International Burkina Faso,
08 Av. Houari Boumedienne,
Ouagadougou 08 BP 11344,
Burkina Faso

Dear Minister,

I am deeply concerned about the widespread practice of early and forced marriage in Burkina Faso, and particularly the Sahel region. As you will know, early and forced marriage is banned under your country's laws, as well as under international and regional human rights treaties to which Burkina Faso is party.

But in practice, studies have shown that at least one third of girls in Burkina Faso are married before the age of 18, with far-reaching consequences for their health, safety and human rights.

Minister, I urge your government to:

- Enforce and ensure the application of national laws and international obligations banning forced and early marriage.
- Guarantee protection as well as shelter and support services for victims of early and forced marriages.
- Raise awareness in the population about the ban on forced and early marriage, and also about where girls can find assistance if they are at risk.

Yours,

Costas, Greece

Minister of Justice,
Ministry of Justice, Transparency and Human Rights,
96 Mesogeion Avenue,
115 27 Athens, Greece

Dear Minister,

Dear Minister,

In August 2014, Costas and his refugee partner were badly beaten up in a homophobic and racist attack in central Athens. No suspects have ever been identified or punished.

In 2015, the number of reported attacks against gay, lesbian, bisexual, transgender or intersex (LGBTI) people have more than doubled compared to 2014. Racist attacks remain an ongoing issue.

Despite positive legislative steps, the Greek authorities have not done enough to tackle rising violence motivated by hatred. They repeatedly fail to unmask any hate motive behind attacks, and to protect everyone affected. Additionally, the lack of legal recognition of same-sex couples and of gender identity makes the LGBTI community feel even more vulnerable.

Minister, I urge you to:

- Personally ensure this hate crime is promptly, independently and impartially investigated and that Costas and his partner get compensation for the injuries and trauma they have suffered.
- Find and punish those responsible with a sentence that fully recognizes the hate motive behind their crime.
- Take all necessary measures to ensure all LGBTI people, refugees and migrants, people of colour, and other targets for hate crimes in Greece can live free from harassment and violence.
- Ensure the legal recognition of relationships of all gender combinations and of gender identity.

Yours sincerely,

Zulkiflee Anwar Ulhaque, Malaysia

Prime Minister Najib Razak,
Main Block, Perdana Putra Building,
Federal Government Administrative Centre, 62502,
Putrajaya,
Malaysia

Dear Prime Minister,

Political cartoonist Zulkiflee Anwar “Zunar” Ulhaque currently faces a lengthy prison sentence under the Sedition Act, after posting tweets condemning the jailing of opposition leader Anwar Ibrahim.

Zunar has faced ongoing harassment, including intimidation, arrest and imprisonment, since his offices were first raided by police in 2009. The 1948 Sedition Act is draconian and is increasingly being used to interrogate, arrest or charge people such as Zunar for peacefully exercising their right to freedom of expression.

Prime Minister, I call on you to:

- Drop the charges against Zunar immediately.
- Ensure that Zunar and those working with him are not subjected to any form of restrictions or harassment in connection to their peaceful exercise of their right to freedom of expression.
- Repeal the Sedition Act and other laws which restrict the right to freedom of expression.

Yours,

Phyoe Phyoe Aung, Myanmar

Thein Sein,
President of the Republic of the Union of Myanmar,
President Office, Office No.18,
Nay Pyi Taw,
Republic of the Union of Myanmar

Your Excellency,

Phyoe Phyoe Aung was arrested during a largely peaceful student protest in Myanmar. She and scores of other students and their supporters now face lengthy jail terms. Some were held in solitary confinement and have limited access to lawyers.

Excellency, I urge you to:

- Release Phyoe Phyoe Aung and all the detained peaceful student protesters immediately and unconditionally.
- Ensure that, pending their release, they are not tortured or otherwise ill-treated; permitted regular contact with family members and lawyers of their choosing; and provided with any medical treatment which they may require.

This would reassure thousands of concerned world citizens like me that your country is still on a road towards genuine political reform and respect for human rights.

Yours,

Waleed Abu Al-Khair, Saudi Arabia

King Salman bin Abdul Aziz Al Saud,
The Custodian of the two Holy Mosques,
Office of His Majesty the King,
Royal Court, Riyadh,
Kingdom of Saudi Arabia

Your Majesty,

In July 2014, human rights lawyer Waleed Abu al-Khair was sentenced to 15 years in jail by a counter-terrorism court after years of harassment, arrests, threats and court cases. Through his work, he had challenged the widespread attack on human rights in Saudi Arabia.

Waleed has been beaten, deprived of sleep and kept in solitary confinement while in prison.

Respectfully, Majesty, I urge you to:

- Release Waleed Abu al-Khair immediately and unconditionally so that he can be with his family.
- Ensure Waleed is protected from torture and other ill-treatment.
- Have all charges against him dropped and his sentence quashed.
- Stop harassing, intimidating and detaining peaceful activists and human rights defenders.
- Stop treating human rights defenders as terrorists, and trying them under the counter-terror law and before the counter-terror court.

Yours sincerely,

Fred Bauma and Yves Makwambala, Democratic Republic of Congo

President Joseph Kabila
Cabinet du President de la République,
Palais de la Nation,
Av. De Lemera,
Kinshasa-Gombe
République Démocratique du Congo

Dear President Kabila,

In March 2015, Fred Bauma and Yves Makwambala were arrested after organising an event in Kinshasa which encouraged young people to take an interest in politics and go to vote. They have been in prison ever since, awaiting trial for serious crimes against the state despite the lack of evidence against them.

They have been labelled “terrorists and plotters” by officials, in what appears to be an attempt to intimidate activists and stifle democratic debate.

President Kabila, in view of these deeply concerning events, I call on you to:

- Order the immediate and unconditional release of Mr Bauma and Mr Makwambala, and have all charges against them dropped.
- Release and drop charges against other activists, opposition party members, and others detained solely for their political views or having participated in peaceful activities.

Yours,

Yecenia Armenta, Mexico

Marco Antonio Higuera Gómez,
Procurador General de Justicia del Estado de Sinaloa,
Procuraduría General de Justicia del Estado de Sinaloa,
Blvd. Enrique Sánchez Alonso No. 1833,
Desarrollo Plan Tres Ríos, C.P. 80030,
Culiacán,
Sinaloa,
México

Dear Attorney General,

In July 2012, Yecenia Armenta Graciano was brutally beaten, suffocated and raped by plain-clothed state police in Culiacán until she ‘confessed’ to the murder of her husband. She was forced to sign a statement while blindfolded.

In detention, official doctors examined Yecenia but failed to document her injuries. Two independent medical examinations conducted in line with international standards have concluded that torture took place.

Yecenia has spent the last three years in prison, charged solely on her so-called ‘confession’ that was obtained through torture. The prosecution has failed to present any evidence of the crime she has been accused of.

Attorney General, I call on you to:

- Drop the charges against Yecenia Armenta and release her immediately.
- Carry out a full, prompt and impartial investigation into the torture suffered by Yecenia Armenta and bring all those responsible to justice.

Yours,

Úspěchy Maratonu 2014 (Aktivita 5)

V loňském roce boural Maraton všechny rekordy – lidé z více než 200 zemí a teritorií světa napsali celkem 3 245 565 dopisů! Co je ale podstatnější – ty dopisy skutečně měnily lidské životy:

MOSES AKATUBA, NIGÉRIE

Mosesovi bylo jen 16, když ho zatkl kvůli podezření z loupeže. Mučením ho donutili podepsat dokumenty o přiznání a poté odsoudili k trestu smrti. Díky Maratonu úřady Mosese letos zcela osvobodily! „Bolest při mučení je nepředstavitelná. Už jsem nevěřil, že bych se mohl dočkat dnešního dne. Příznivci Amnesty International jsou mí hrdinové,“ děkoval poté šťastný Moses, který

nyní konečně může pomýšlet na studium vysněné medicíny.

KOMUNITY V BHÓPÁLU, INDIE

Obrovská průmyslová katastrofa poznamenala v roce 1984 navždy životy lidí v Bhópálu. Tisíce lidí zemřely, další stovky tisíc měly vážné zdravotní následky, které přenášely na další generace. Bezprostředně po Maratonu indická vláda přislíbila navýšení kompenzací obětem katastrofy a především přezkoumání počtu zemřelých a zraněných, díky čemuž může být odškodnění přiznáno

daleko většímu lidí.

RAÍF BADAWÍ, SAÚDSKÁ ARÁBIE

Případ saudského blogera, který byl za kritické články odsouzen k 1000 ranám bičem a vysoké pokutě, obletěl celý svět. Raif měl být bičován každý pátek vždy po 50 ranách. Hrůzná exekuce však byla vykonána pouze jednou. Raif zatím nebyl osvobozen, jeho žena Ensaf ale věří, že díky podpoře z celého světa je šance, že se táta tří dětí brzy vrátí domů, mnohem větší: „Dokázali jste přimět

ten despotický režim, aby odložil bičování mého muže. Nevíme, jak vám poděkovat.“

ŽENY A DÍVKY Z MKHONDO, JAR

Ženy a dívky v této oblasti trpěly kvůli nedostupné a nekvalitní zdravotní péči nejvyšší úmrtností matek v JAR. Skoro polovina žen byla nakažena HIV. Díky Maratonu začala v místní správní oblasti působit nepřetržitě klinika, která zajišťuje zdravotní péči i osvětu. Ženy už si například nemusí brát volno z práce, aby mohly navštívit lékaře.

JERRYME CORRE, FILIPÍNY

Jerryme byl zatčen a dva roky držen bez řádného procesu ve vazbě kvůli obvinění z vraždy policisty. Aniž by mu cokoli prokázali, ve vazbě ho brutálně mučili a snažili se přimět k přiznání. Po Maratonu slíbila filipínská vláda prošetřit nejen případ Jerrymeho, ale udělat kompletní revizi policejního mučení ve věznicích.

JOHN JEANETTE SOLSTAD REMØ, NORSKO

John Jeanette, která se od narození cítila být ženou, mnoho let usilovala o formální změnu pohlaví. Ta však nebyla možná bez chirurgické operace a sterilizace. V dubnu norský ministr zdravotnictví na tiskové konferenci za účasti John Jeanette představil návrh zákona, který změní a zpřístupní systém přijímání pohlavní identity tak, aby byl maximálně citlivý k vnímání pohlaví každého jednotlivce. „Jste naprosto úžasní. Dali jste tolika lidem, včetně mě,

mnoho naděje pro lepší budoucnost,“ vzkázala John Jeanette podporovatelům Amnesty International.

Maraton výrazně pomohl i v dalších případech – vězněné Číňance **Liu Ping** konečně umožnili kontakt s rodinou, whistleblowerka **Chelsea Manning** z USA děkovala za obrovskou podporu a naději, kterou jí dopisy dodaly, v Řecku slíbil ministr spravedlnosti změnu zákonů směřující k potírání rasistických útoků.